

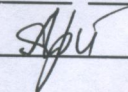
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра адміністративного і інформаційного права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
адміністративного і інформаційного права

“ 23 ” 06 2020 р.

 (Арістова І.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 20. Конституційне право України

Спеціальність: 293. Міжнародне право

ОС: бакалавр

Освітня програма: Міжнародне право

Факультет: юридичний

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з **Конституційне право України** для студентів за спеціальністю **293 Міжнародне Право**

Розробники: д.ю.н., ст.. викладач кафедри адміністративного та інформаційного права
_____ І.О. Кравченко

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри адміністративного та інформаційного права.
Протокол від "22" 06 2019 року № 22

Завідувач кафедри адміністративного і інформаційного права Абу І.В.Арістова

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ (С. І. Запара)

Декан юридичного факультету _____ (С. І. Запара)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (Н. Баранів)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.07, 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/6	Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини» (шифр і назва)	Нормативна	
	спеціальність: 293 – Міжнародне Право (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2020-2021 й	
		Курс	
		4	
		Семестр	
		8-й	
		Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		30 год.	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	90 год.		
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю:		
	іспит		
Загальна кількість годин – 150	ОС: бакалавр		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 2			

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання - 67%/33% (60/30)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ґрунтовне вивчення студентами основних етапів та різноманітних аспектів розвитку Конституції України, її історичних форм та здобутків, основних культурних цінностей, що творились українським народом.

Завдання: збагачення студентів необхідними для сучасного фахівця загальнокультурними знаннями; сприяння формуванню національної свідомості; дати студентам теоретичні та практичні навички з правових знань та застосування їх у трудовій

діяльності; ознайомити студентів з основними галузями права; підвищити рівень правової свідомості та правової культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати : предмет і завдання курсу "Конституційне право України", її зв'язок з іншими дисциплінами; поняття, основні структурні елементи, функції права, основні етапи та особливості розвитку Конституції України. Основні теоретичні положення науки конституційного права. Аналізувати матеріал підручника, періодичних видань і монографічну літературу; зміст конституції України.

уміти: Давати правовий аналіз діям Верховної Ради України, аналізувати принципи і структуру організації та діяльності Верховної Ради України. Правильно аналізувати види і зміст зобов'язань Адміністрації Президента України та давати правовий аналіз діям Президента України. Правильно орієнтуватися в основних положеннях правових норм, що регулюють державно-управлінські відносини.

3. Програма навчальної дисципліни

Знаходиться на стадії апробації та затверджена протоколом засідання кафедри № 22 від 22.06.2020 р.

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЛУЗІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД УКРАЇНИ.

Тема 1. Система конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України

Конституційно-правові норми: поняття, види та особливості. Структура конституційно-правової норми. Підстави класифікації конституційно-правових відносин.

Конституційно-правові відносини і їх особливості. Види конституційно-правових відносин. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин. Підстави виникнення, зміни і припинення конституційно-правових відносин.

Поняття конституційного ладу і його співвідношення з державним ладом. Конституційний лад - державний лад конституційної держави. Закріплення конституційного ладу в Конституції України. Риси України як конституційної держави. Засада конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут.

Конституційне закріплення форми Української держави. Україна - унітарна держава. Поняття та риси унітарної держави. Україна - республіка. Основні риси республіканської форми правління. Види республік. Особливості республіканської форми правління в Україні. Характеристика політичного режиму в Україні.

Тема 2. Громадянство в Україні

Громадянство України: поняття та ознаки. Громадяни України, апатриди і біпатриди. Принципи громадянства України та їх закріплення в Конституції України і в законодавстві про громадянство. Права регламентація питань громадянства України. Закон "Про громадянство України" від 8 жовтня 1991 року.

Форми виникнення громадянства України: набуття і визнання громадянства. Припинення громадянства України. Втрата громадянства і вихід із громадянства. Повноваження органів, організацій і посадових осіб щодо вирішення питань громадянства України. Виконання рішень. Прийнятих у питаннях громадянства України.

Тема 3. Виборче право і виборча система України

Поняття виборів та їх соціальна функція. Види виборів. Виборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України.

Поняття виборчого процесу. Правова регламентація стадій виборчого процесу. Призначення виборів, утворення виборчих органів і виборчих округів. Виборчі дільниці. Порядок реєстрації виборців.

Висування та реєстрація кандидатів. Агітаційна компанія, Права кандидатів і гарантії діяльності. Голосування. Підрахунок голосів і встановлення результатів голосування. Повторне голосування і повторні вибори.

Тема 4. Конституційний статус Верховної Ради України

Конституційний статус Верховної Ради України. Верховна Рада - єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України. Парламент та його ознаки. Види парламентів. Верховна Рада України - парламент типу "перетворюючого органу". Функції Верховної Ради.

Кількісний склад та структура Верховної Ради. Строк повноважень Верховної Ради. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради.

Компетенція Верховної Ради України: поняття, конституційне закріплення. Законодавча компетенція. Питання, що визначаються та встановлюються виключно законами України. Фінансова, установча та контрольна компетенція Верховної Ради. Контрольні повноваження Верховної Ради щодо Президента України та органів виконавчої влади. Закони: поняття, види. Інші акти Верховної Ради: постанови, декларації, заяви, звернення.

Змістовний модуль 2 КОНСТИТУЦІЙНО – ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.

Тема 5. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. Статус народного депутата України

Законодавчий процес та інші спеціальні парламентські процедури. Стадії законодавчого процесу. Поняття законодавчої ініціативи. Суб'єкти права законодавчої ініціативи у Верховній Раді. Попереднє обговорення законопроектів у комітетах Верховної Ради. Порядок обговорення законопроекту на планерних засіданнях Верховної Ради в ході трьох читань.

Прийняття законопроекту. Промульгація закону Президентом України. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради.

Статус народного депутата України. Несумісність депутатського мандата з іншими видами діяльності. Форми діяльності народного депутата. Права і обов'язки народного депутата. Право депутатського запиту. Гарантії діяльності народного депутата. Депутатська недоторканість. Дострокове припинення повноважень народного депутата.

Тема 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. Основні завдання та функції міністерств. Завдання та функції Міністерства внутрішніх справ України.

Система місцевих органів виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. Порядок формування, структура, функції та повноваження голів місцевих державних адміністрацій. Порядок призначення та відповідальність голів місцевих державних адміністрацій. Підстави та порядок припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.

Тема 7. Конституційний статус Президента України як глави держави

Поняття глави держави та його місце в механізмі державної влади. Функції Президента України.

Акти Президента України. Конституційні підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Відставка Президента України. Неможливість виконання Президента України своїх обов'язків за станом здоров'я. Усунення Президента України з поста в порядку імпічменту Верховною Радою. Виконання обов'язків Президента України у разі дострокового припинення повноважень Президента України.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього го	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	сем	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЛУЗІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД УКРАЇНИ.												
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЛУЗІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД УКРАЇНИ.												
Тема 1. Система конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України	22	4	4			14						
Тема 2. Громадянство в Україні.	20	4	4			12						
Тема 3. Виборче право і виборча система України	20	4	4			12						
Тема 4. Конституційний статус Верховної Ради України	20	4	4			12						
Разом за змістовим модулем 1	82	16	16			50						
Модуль 2. КОНСТИТУЦІЙНО – ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.												
Змістовий модуль 2. КОНСТИТУЦІЙНО – ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.												
Тема 5. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. Статус народного депутата України	22	4	4			14						
Тема 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади	22	4	4			14						
Тема 7. Конституційний статус Президента України, як глави держави.	24	6	6			12						
Разом за змістовим модулем 2	68	14	14			40						
Усього годин з курсу	150	30	30			90						

5. Теми та план лекційних занять для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Тема 1 Система конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України. План 1.Конституційно-правові норми: поняття, види та особливості. 2.Структура конституційно-правової норми. 3.Підстави класифікації конституційно-правових відносин. 4.Конституційно-правові відносини і їх особливості. 5.Поняття конституційного ладу і його співвідношення з державним ладом.	4
2	Тема 2. Громадянство в Україні План 1.Громадянство України: поняття та ознаки. 2.Принципи громадянства України та їх закріплення в Конституції України і в законодавстві про громадянство.	4
3	Тема 3. Виборче право і виборча система України План 1.Поняття виборів та їх соціальна функція. 2.Види виборів. Виборче право і виборча система. 3.Особливість виборчої системи України. 4.Принципи виборчого права і їх закріплення в Конституції України.	4
4.	Тема 4. Конституційний статус Верховної Ради України План 1.Конституційний статус Верховної Ради України. 2.Верховна Рада - єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України.	4
5	Тема 5. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. Статус народного депутата України План 1.Законодавчий процес та інші спеціальні парламентські процедури. 2.Стадії законодавчого процесу.	4
6	Тема 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади План 1.Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. 2.Основні завдання та функції міністерств.	4
7	Тема 7. Конституційний статус Президента України як глави держави План 1.Поняття глави держави та його місце в механізмі державної влади. 2.Функції Президента України.	6
	Разом	30

6. Теми семінарських занять для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1 Система конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України. План 1.Конституційно-правові норми: поняття, види та особливості. 2.Структура конституційно-правової норми. 3.Підстави класифікації конституційно-правових відносин. 4.Конституційно-правові відносини і їх особливості. 5.Поняття конституційного ладу і його співвідношення з державним ладом.	4
2	Тема 2. Громадянство в Україні План	4

	1.Громадянство України: поняття та ознаки. 2.Принципи громадянства України та їх закріплення в Конституції України і в законодавстві про громадянство.	
3	Тема 3. Виборче право і виборча система України План 1.Поняття виборів та їх соціальна функція. 2.Види виборів. Виборче право і виборча система. 3.Особливість виборчої системи України. 4.Принципи виборчого права і їх закріплення в Конституції України.	4
4.	Тема 4. Конституційний статус Верховної Ради України План 1.Конституційний статус Верховної Ради України. 2.Верховна Рада - єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України.	4
5	Тема 5. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. Статус народного депутата України План 1.Законодавчий процес та інші спеціальні парламентські процедури. 2.Стадії законодавчого процесу.	4
6	Тема 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади План 1.Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. 2.Основні завдання та функції міністерств.	4
7	Тема 7. Конституційний статус Президента України як глави держави План 1.Поняття глави держави та його місце в механізмі державної влади. 2.Функції Президента України.	6
	Разом	30

7. Самостійна робота для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1 Система конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України. 1.Засада конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут. 2.Конституційне закріплення форми Української держави. 3.Поняття та риси унітарної держави.	14
2	Тема 2. Громадянство в Україні 1.Форми виникнення громадянства України: набуття і визнання громадянства. 2.Припинення громадянства України.	12
3	Тема 3. Виборче право і виборча система України 1.Форми виникнення громадянства України: набуття і визнання громадянства. 2.Припинення громадянства України.	12
4	Тема 4. Конституційний статус Верховної Ради України. 1.Парламент та його ознаки. Види парламентів. 2.Функції Верховної Ради.	12
5.	Тема 5.Законодавчий процес та інші парламентські процедури. 1.Поняття законодавчої ініціативи. Суб'єкти права законодавчої ініціативи у Верховній Раді. 2.Попереднє обговорення законопроектів у комітетах Верховної Ради.	14

6	Тема 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади 1. Завдання та функції Міністерства внутрішніх справ України. 2. Система місцевих органів виконавчої влади.	14
7.	Тема 7. Конституційний статус Президента України як глави держави 1. Акти Президента України. 2. Конституційні підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України.	12
	Разом	90

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, складання плану, конспектування, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.

1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*

2.2. *Методи синтезу*

2.3. *Індуктивний метод*

2.4. *Дедуктивний метод*

2.5. *Традуктивний метод*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.3. *Репродуктивний*

3.4. *Пояснювально-демонстративний*

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, ділові та рольові ігри, використання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація), ZOOM, Viber, Skype, Kahoot.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;
- виробничі ситуації.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- курсова робота (проект);
- навчально-дослідна робота;
- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти (д. ф. н.)

Поточне тестування та самостійна робота										Разом за модулі та	Атестація	Іспит
Модуль 1 – 20 балів					Модуль 2 – 20 балів				С Р С			
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					15	55 (40+15)	15
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
5	5	5	5	5	6	7	6	6				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

1. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Конституційне право України», на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4189>

12. Рекомендована література

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про правонаступництво України: Закон України // Відомості Верховної Ради УРСР. - Ст.617. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>

3. Про правовий статус іноземців: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - Ст.161. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – Ст. 190. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України// Відомості Верховної Ради України. – Ст.170. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про державну службу: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 52. - Ст.490. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
7. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: Затверджений Законом України // Урядовий кур'єр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>
8. Про національну поліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради - 2015. - № 4. - Ст.20. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України.– Додаток до № 51. – Ст. 1122. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
10. Про звернення громадян: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 47. - Ст.256. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про прокуратуру: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 53. - Ст.793. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
12. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. – № 35, 36, 37. – Ст. 446. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
13. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 36. - Ст.524. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>
14. Про державний матеріальний резерв: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 13. - Ст.113. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/97-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Про банки і банківську діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - №25. - т.281. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
16. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 13. - Ст.110. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12/ed20110101#Text>
17. Про державну статистику: Закон України // Відомості Верховної Ради України. -- № 43. - Ст.608. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
18. Про охорону праці: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 49. - Ст.668. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
19. Про метрологію та метрологічну діяльність: Закон України // Урядовий кур'єр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18#Text>
20. Про космічну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 1. - Ст.2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Про Антимонопольний комітет України: Закон України // Там само. - № 50. - Ст.472. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>

22. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 21. - Ст.152. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80#Text>

23. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 32. - Ст.453. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-12#Text>

24. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 20. - Ст.272. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-12#Text>

25. Про ветеринарну медицину: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 36. - Ст.531. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>

26. Про карантин рослин: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 35. - Ст.220. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3348-12#Text>

27. Про транспорт: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 51. - Ст.446. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>

28. Про залізничний транспорт: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - № 40. - Ст.183. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>

29. Кодекс торговельного мореплавства України // Відомості Верховної Ради України. - №47-52. - Ст.349. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

30. Про трубопровідний транспорт: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - №29. - Ст.139. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Допоміжна література

1. Балакірєва С. Р. Конституційне право України: Навчальний посібник. -К.; 2011.-210с.
2. Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування. Муніципальне право. - К.; 2008.
3. Голованець В. Ф. Конституційне право України: Конспект лекцій. -К.; 2010.-216с.
4. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні. Конспект лекцій / За ред.. Світельської С.Ф. – НМЦ, 2009.
5. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. С.Г. Серьогіної. – Х.: Право, 2008. – 256 с.
6. Кириченко В.М. Правознавство: Курс лекцій.- Запоріжжя: ЗНТУ, 2006.- 247с.
7. Конституційне право України: Підручник / За ред. В.Ф. Погорілка. 3-є вид.: - К.: Наукова думка, 2012.
8. Костюченко О. А. Основи конституційного права України: Конспект лекцій. - К.; 2011. - 56 с.
9. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право України. Навч. посібник. – К.: Атака, 2008. – 672 с.
10. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: Навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. - 432 с.
11. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: Підручник. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 509 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ - Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//> .
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Рахункова палата України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>.
4. Національний банк України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
5. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
Державна податкова служба України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://sts.gov.ua/>

Газетні ресурси

1. Голос України : газета Верховної Ради України : веб-сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.golos.com.ua/>.
2. Урядовий кур'єр : газета центральних органів виконавчої влади : веб-сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ukurier.gov.ua/uk/>.
3. Юридическая практика : сайт газеты. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yurpractika.com/>,
5. Юридичний вісник України : загальнонаціональна правова газета : веб-сайт : Архів юридичного вісника України. - Режим доступу до електронних ресурсів : http://www.yurincom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/